

Ověřování a standardizace evaluačních nástrojů

(4)

Posuzovací archy

Kateřina Vlčková

Institut výzkumu školního vzdělávání, Katedra pedagogiky

Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity

Ověřování a standardizace evaluačních nástrojů

Posuzovací archy

- **Připravenost školy k inkluzivnímu vzdělávání**
- **Poradenská role školy**
- **Mapování cílů kurikula**
- **Internetová prezentace školy**
- **Zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání**

Připravenost školy k inkluzivnímu vzdělávání

Dotazník pro učitele

Josef Lukas

učení

Dotazník pro učitele Připravenost školy k inkluzivnímu vzdělávání

1	Politika školy
1.1	Škola má písemně zpracovanou strategii, pravidelně podle ní vyhodnocuje svoji práci a případně tento dokument přizpůsobuje aktuálním zjištěním
	Škola strategii nepotřebuje, protože ve škole se vše řídí platnými zákony, předpisy a tradičními nepsanými pravidly
	Škola má písemně zpracovanou strategii nebo jiný dokument, ale dokument je pro jednu daný, škola podle něj nevyhodnocuje svoji práci a dokument neupravuje
1.2	Strategii rozvoje školy vytvořilo samo vedení školy
	Škola vypracovala strategii rozvoje skrze týmový vývoj, strategii sdílí komunita školy
	Strategie vznikla v malém týmu (např. širší vedení + vedoucí předmětových komisí apod.)
1.3	Strategie rozvoje školy se týká jen omezené oblasti školního života
	Popis strategie rozvoje školy je konkrétní a obsahuje specifické položky popsané kvalitativně, týká se všech složek života školy
	Popis strategie rozvoje školy není nebo se omezuje na nekonkrétní proklamace
1.4	Vedení školy deleguje co nejvíce pravomocí a odpovědností na učitele a na žáky (popř. na členy komunity)
	Vše se rozhoduje v ředitelně a tam také probíhá kontrola všeho, co se ve škole děje
	Vedení deleguje víceméně mechanická nebo rutinní zadání, úkoly stojící na samostatnosti a tvořivosti chce stále kontrolovat
1.5	Nových zaměstnanců se příležitostně někdo zeptá, jaké informace o škole potřebují, a poskytne jim je
	Všem novým zaměstnancům se pomáhá, aby si ve škole zvykli, mají svého mentora (uvádějícího učitele)
	Nový zaměstnanec se musí ve škole většinou zorientovat sám

Připravenost školy k inkluzivnímu vzdělávání

- zjišťuje míru inkluze, screening
- vychází ze 2 zdrojů
 - zejm. *Ukazatel inkluze* (2007), Košťálová (2005)
- 3 oblasti: inkluzivní politika, kultura, praxe
- pro ZŠ, i SŠ
- všichni učitelé, i vedení
- anonymní, on-line verze
- 30 položek – 3 tvrzení, nejlépe vystihující (0,1,2)

- zpráva
 - index inkluze – porovnání s jinými školami
 - co podporuje inkluzi a rezervy

Připravenost školy k inkluzivnímu vzdělávání

- pilotáž od r. 2009, projekt CPIV
- diskuse se sbory
 - stanovení priorit inkluzivního rozvoje školy
- NÚV
 - 10 škol ověřování el. verze + zpětná vazba od škol, analýza výsledků
 - => upřesnění instrukcí, položek, zprávy

Poradenská role školy

Posuzovací arch

Bohumíra Lazarová, Petra Novotná

učební

3. Vize a plány (6 položek, celkové hodnocení pro rozšířený i zúžený model: 12 bodů)

3.1 Školní strategie poskytovaných služeb	☐ ano, máme přesnou strategii odpovídající koncepci, každoročně ji obměňujeme podle potřeb školy (2 body)
	☐ ano, máme rámcově stanovenou strategii (1 bod)
	☐ nemáme vypracovanou žádnou strategii (0 bodů)
3.2 Stanovení plánu pro jednotlivé odborníky	☐ ano, máme stanovený plán pro všechny odborníky (2 body)
	☐ ano, máme stanovený plán, ale pouze pro některé odborníky (1 bod)
	☐ nemáme stanovený plán pro jednotlivé odborníky (0 bodů)
3.3 Konzultace školní strategie pedagogicko-psychologického poradenství v ŠPP	☐ ano, strategii věnujeme velkou pozornost, konzultujeme také s širším poradenským týmem (2 body)
	☐ ano, strategii konzultuje pouze tým poradenských pracovníků školy (1 bod)
	☐ nekonzultujeme strategii v rámci ŠPP (0 bodů)
3.4 Konzultace školní strategie ped. ps. poradenství s vedením	☐ ano, konzultují všichni pracovníci ŠPP společně s vedením (2 body)
	☐ ano, strategii konzultuje vybraný pracovník s vedením (1 bod)
	☐ nekonzultujeme plán s vedením (0 bodů)
3.5 Pravidelné vyhodnocování naplňování školní strategie ped. ps. por. s vedením	☐ ano, strategii pravidelně a pečlivě vyhodnocujeme (2 body)
	☐ ano, strategii vyhodnocujeme, ale méně často (1 bod)
	☐ strategii nevyhodnocujeme (0 bodů)
3.6 Konzultace školní strategie ped. ps. poradenství s ext. odborníky	☐ ano, strategii pravidelně konzultujeme s externími pracovníky (metodiky, supervizory, kolegy...) (2 body)
	☐ ano, strategii konzultujeme v případě nejasností (1 bod)
	☐ strategii nekonzultujeme (0 bodů)

Celkový počet dosažených bodů v oblasti 3: _____

Komentář:

Poradenská role školy

- sebeposouzení kvality školních poradenských služeb zakotvených v legislativě
- ZŠ, SŠ, speciální školy
- vychází z legislativy, zkušenosti z projektů k poradenství (NÚV), konzultace s odborníky
 - => 8 oblastí: person. zabezpečení, mater. vybavení, vize, organizace, spolupráce s adresáty, etika, publicita, sebehodnocení a zpětná vazba
- stanoven standard každé z oblastí
 - základní a rozšířená verze nástroje

Poradenská role školy

- ověřování
 - papírová forma: 3 ZŠ, 1 spec. škola
 - el. forma: 53 škol (38 ZŠ, 13 SŠ, 2 praktické)
 - arch vyplňují pracovníci společně

zpráva

- grafy, tabulky, max. počet bodů
- návrhy na opatření

Mapování cílů kurikula

Posuzovací arch

Dušan Klapko

jačňní

6.1 Posuzovací archy

KOGNITIVNÍ DOMÉNA

učitel		ročník
téma		
vzdělávací oblast		
vzdělávací obor		jednotka výuky
vyučovací předmět		
Fáze plánování: seřadte podle důležitosti výukové cíle v kognitivní doméně kurikula	Určete úroveň výukových cílů dle Bloomovy taxonomické tabulky	
Fáze realizace: vytvořte otázky a úlohy, jimiž aktivizujete žáky ke splnění plánovaných výukových cílů	Posudte úroveň otázek a učebních úloh podle odpovídající taxonomické tabulky	

Mapování cílů kurikula

- jak se daří plnit výukové cíle
 - definice cílů – realizace (učební úlohy) – posouzení výkonu žáků
 - prioritní cíle, míra plnění – škálované položky
- učitel hodnotí své působení
- východiska
 - taxonomie cílů
 - cílové požadavky RVP
 - reflexe učitelů ZŠ, SŠ (ohniskové skupiny 4 skupiny polostrukturované rozhovory)
 - expertní posouzení
- ověření manuálu – 7 učitelů ve výuce
- zpráva
 - tvoří si učitel sám na základě příloh

Internetová prezentace školy

Posuzovací arch

Josef Lukas, Jan Mareš

12. Nachází se na webu plné znění ŠVP

- ne
- ano
- kolik kliknutí?
- je aktuální
- není aktuální

13. Najdeme na webu výroční zprávy školy

- ne
- ano
- kolik kliknutí?
- je aktuální
- není aktuální

14. Najdeme na webu školy inspekční zprávy

- ne
- ano
- kolik kliknutí?
- je aktuální (web nabízí zprávu z poslední inspekce)
- není aktuální

15. Je na webu školy přehledný harmonogram školního roku

- ne
- ano
- kolik kliknutí?
- je aktuální
- není aktuální

16. Nabízí web výsledky autoevaluace školy

- ne
- ano
- kolik kliknutí?
- je aktuální
- není aktuální

Obsahové otázky - rozšiřující část

17. Najdeme na webu školy výsledky dalších externích hodnocení (Scio, K

- ne
- ano
- je aktuální
- není aktuální

Internetová prezentace školy

- zamyšlení nad podobou, funkčností, problémy prezentace jako prostředku komunikace školy
- ZŠ, SŠ, pro vedení, vyplňuje vedení, učitel ICT, doptává se kolegů
- základní (24 ot.) a rozšířená verze (36 položek) on-line, odpovědi ano –ne
- vychází z výzkumů, i v ČR (Mareš, Lukas 2007,09), ověřovaný nástroj
 - hledání okruhů otázek dle kritérií (praktičnost, využitelnost, nejvíc problémové pro školy)
 - zohlednění požadavků dle velikosti školy
 - srozumitelnost, vstřícnost, obecné požadavky na www, obsah dle vyhlášky, obsah, forma, tech. parametry

Pilotáž

- výzkum: 205 škol ze 400 náhodný výběr z registru
- NÚV: 32 škol (12 ZŠ, 8 gymnázií, 9 SOŠ)

Zpráva

- návrhy na řešení, z formulací inventáře doporučení
- editovatelná ve Wordu, škola si doplňuje
- doporučení pro tvorbu

Zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků

Posuzovací archy

Jana Straková, Petr Suchomel

jační n

Příloha 3 Posuzovací arch pro výběr didaktického testu – verze bez komentářů

1. Potřebuji pro daný evaluační účel srovnání výkonů svých žáků s výkony žáků z jiných škol?	
2. Potřebuji ohodnotit vědomosti a dovednosti žáků týkající se širšího celku učiva?	
3. Je test vhodný pro účel, pro který ho potřebuji? Je doporučená interpretace výsledků shodná s mými potřebami?	
4. Je dostatečně dobře popsáno, jaké vzdělávací cíle test ověřuje? Je dostatečně dobře zacílen, neklade si příliš velké ambice, neověřuje příliš mnoho cílů?	
5. Poskytne mi tento test validní informaci o výsledcích mých žáků? Zjišťuje to, na co se ve výuce zaměřuji a co považuji za důležité?	
6. Je testový nástroj dostatečně kvalitní? Je dostatečně hodnověrně doloženo, že testové úlohy spolehlivě ověřují stanovené vzdělávací cíle? Má dostatečně vysokou reliabilitu?	
7. Je testový nástroj finančně dostupný? Jsou nároky na administraci přijatelné? Je přijatelná jeho časová náročnost?	
8. Je test určen pro žáky podobné těm, které vyučuji? Byl na takových žácích pilotován?	

Zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání

- co chtít po didaktických testech

Vychází z:

- rozhovorů s učiteli, řediteli, uživateli
- vlastních výzkumných zkušeností
- psychometrie, APA

Check-listy – v příloze (s komentářem, bez)

- didaktický test
- autentická evaluační úlohy
 - není dále popisováno, co s nimi dále dělat

Zpráva

- negenerována

Požadavky na standardizovaný nástroj

- Teorie, zdroje, validita
- Info o administraci, pokyny pro zadávající, kvalifikace zadávajících
- Podmínky zadávání, podmínky průběhu, uvést vše, co potřebují
 - jak pracovat s integrovanými žáky (modifikace zadání, hodnocení)
- Tvorba skóre
- Tvorba norem, info o srovnatelnosti výsledků
- Psychometrické vlastnosti
 - validita, reliabilita, standartní chyba měření, aj.
- Pokyny pro interpretaci, dokumentaci výsledků, sjednocení
- Etické standardy
-

Odpadají některé požadavky na standardizované testování

- časový limit, doba testování, způsob sběru testů, čtení zadání, hlídání opisování atd.

Silné stránky

ověřování posuzovacích archů

- několikanásobné pilotáže na vzorcích ZŠ i SŠ
 - někdy i on-line a papírová verze
- validita nepřímo dokladována výzkumy a teoretickými východisky, včetně ověření v praxi
- reliabilita zajišťována pilotáží a snahou o určitou míru standardizace
 - dobrým popisem zadávání, vyhodnocování, rizik (zejména interpretace)
- nástroje určeny běžným uživatelům bez supervize
 - bez kvalifikace (učitel obvykle)
- edukační, návodné
- modifikace nástroje (2x)
- modifikace zpráv
- množství doplňkových informací
- uváděny příklady
- množství interpretací a objasnění
- zprávy spíše střední míra komplexnosti

Možné obtíže

- Obtížnost
 - položky, dvojité (1), text náročný (1)
- Obsahová validita
 - neměří připravenost školy k inkluzi, ale subjektivní vnímání dané připravenosti učiteli
- Úplnost informací
 - údaje o časové náročnosti (1x chybí)
 - co dělat s check-listy, jak je vyplňovat (1 x chybí)
- Terminologie
 - posuzovací archy - check-listy? Inventáře? Dotazníky? Záznamové archy?

Výhledy

- Poskytovat později aktualizované technické informace (např. aktualizace norem), aktualizace odbor. literatury k tématu?
- Odlišovat časovou a materiální náročnost
 - časovou nejen celkově, ale na jednotlivé fáze evaluace (příprava, administrace, skórování, analýza, zpětná vazba)
- Vytvořit tabulku k nástroji – s údaji pro recenzi nástroje EFPA (?)
 - včetně popisu charakteristik zpráv z nástroje (na čem je založena jejich struktura, modifikovatelnost, stupeň dokonalosti, komplexnost, média, citlivost vůči kontextu...)
- Dát celkový přehled možností propojení nástrojů?
 - Ukázky propojení výsledků na jedné exemplární škole?
- Mohou školy se svými daty dále pracovat? Mít původní data? Jak zajistit jejich přístup?
- Mohou školy dostat profesionální podporu? Někdo jim přijede pomoci?

<http://www.nuov.cz/ae/manualy-evaluacnich-nastroju>

Posuzovací archy

- **Přípravenost školy k inkluzivnímu vzdělávání**
- **Poradenská role školy**
- **Mapování cílů kurikula**
- **Internetová prezentace školy**
- **Zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání**